

EXPLOATERINGS
KONTORET

Attestinstruktion för Exploateringsnämnden

**Anvisning till
Regler för ekonomisk förvaltning
kap 3 § 5-6
Kontroll och attest samt begäran om utbetalning av pengar**

1	OMFATTNING OCH DEFINITION	3
1.1	ATTESTENS INNEBÖRD	3
1.2	SYFTE	3
1.3	ANSVAR	4
1.3.1	<i>Beslutsattestförteckning (tidigare attestantförteckning)</i>	4
1.4	KONTROLLER.....	5
1.4.1	<i>Prestation</i>	5
1.4.2	<i>Kvalitet</i>	5
1.4.3	<i>Pris</i>	5
1.4.4	<i>Villkor</i>	5
1.4.5	<i>Beslut</i>	5
1.4.6	<i>Behörighet</i>	5
1.4.7	<i>Kontering</i>	6
1.4.8	<i>Formalia</i>	6
1.5	KONTROLLERNAS UTFORMNING.....	6
1.5.1	<i>Ansvarsfördelning</i>	7
1.5.2	<i>Kompetens</i>	7
1.5.3	<i>Integritet</i>	7
1.5.4	<i>Jäv</i>	8
1.5.5	<i>Dokumentation</i>	8
1.5.6	<i>Kontrollordning</i>	8
1.6	GENOMFÖRDA KONTROLLER.....	8
1.7	BEGÄRAN OM UTBETALNING AV PENGAR.....	9

1 Omfattning och definition

I Regler för ekonomisk förvaltning kap 3 regleras stadens penninghantering. Stadsledningskontoret utfärdar anvisningar för tillämpningen av dessa regler. Anvisningar för § 5 omfattar kontroll och attest. Anvisningar för § 6 omfattar begäran om utbetalning av pengar.

Enligt lagen om kommunal redovisning avses med ekonomiska händelser de förändringar i storleken och sammansättningen av en kommuns förmögenhet som beror på ekonomiska relationer med omvärlden;

- In- och utbetalningar
- Uppkomna fordringar och skulder
- Andra åtgärder eller bokföringsposter som påverkar förmögenhetens storlek eller sammansättning.

1.1 Attestens innebörd

Attesten är ett godkännande och intyg av att kontroll utförts utan anmärkning. Attesten kan vara skriftlig eller elektronisk.

Att attestera:

- Innebär att kontrollera och därefter bekräfta att rätt/behöriga personer har utfört handlingar på ett korrekt sätt och utifrån rätt förutsättningar.
- Innebär att automatisk kontroll skett mot regel för konto eller belopp.
- Är en del av den interna kontrollen. Rutinerna kring attesten måste utformas så att andra delar av den interna kontrollen kan genomföras och få en rimlig omfattning.
- Är inte detsamma som att besluta. Beslutsordningen regleras i nämndens reglemente, ansvars- och befogenhetsfördelning samt delegationsordning.

Exploateringsnämndens förtydligande

Manuellt flöde

Samtliga attester och kontroller tecknas på originaldokumentet med bläck eller annan varaktig skrift. Attester och leveransmottagning tecknas genom fullständig namnteckning medan övriga kontroller utförda innan attest kan tecknas med signum.

Elektroniskt flöde

Attest i elektroniskt flöde sker genom elektronisk attest med angivande av personlig kod eller elektronisk signatur. Attest ska i normalfallet registreras av den som utfört kontrollen.

Om attest i elektroniskt flöde registreras av annan än den som utfört kontrollen/attestansvarig/ ska registreringsunderlag som undertecknats av kontrollanten/attestansvarig finnas.

Interna fakturor

Interna fakturor, dvs. fakturor från stadens övriga förvaltningar, ska kontrolleras och attesteras på samma sätt som externa fakturor.

1.2 Syfte

Syftet med reglerna för kontroll av ekonomiska händelser är att säkerställa att transaktioner som bokförs är korrekta avseende:

Prestation	Att varan eller tjänsten har levererats till eller från staden och eller att transaktionen i övrigt stämmer med avtalade villkor.
Bokföringsunderlag	Att verifikationen uppfyller kraven i den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.
Betalningsvillkor	Att betalning sker vid rätt tidpunkt.
Bokföringstidpunkt	Att bokföring sker vid rätt tidpunkt och i rätt redovisningsperiod.
Kontering	Att transaktionen är rätt konterad.
Beslut	Att transaktionen överrensstämmer med beslut av behörig beslutsfattare.

1.3 Ansvar

1.3.1 Beslutsattestförteckning (tidigare attestantförteckning)

Varje enhet ska inför förestående räkenskapsår, vid omorganisation eller annan förändring och för sitt eget behov upprätta förslag över personer med beslutsattest en s.k. beslutsattestantförteckning. Beslutsattestförteckningen ska därefter godkännas av förvaltningschefen. Beslutsattestförteckningen ska hållas aktuell och uppdateras vid förändring.

Beslutsattestförteckning ska finnas tillgänglig på den centrala ekonomienheten inom förvaltningen. Utanordnande enheter ska ha beslutsattestförteckningar tillgängliga.

Följandeuppgifter ska framgå av beslutsattestförteckningen:

- Organisatorisk enhet dvs. IKB
- Benämning på den organisatoriska enheten
- Kontrollansvarsroll
- Attestant (namn och befattning)
- Namnteckning (attestant)
- Ersättare (namn och befattning)
- Ersättares namnteckning

Beslutsattestantförteckning kan om förvaltningens så önskar i stället utgöras av separata s.k. attestkort. Syftet med attestkort är främst att underlätta underhåll av namnteckningar vid förändringar.

Exploateringsnämndens förtydligande

I attestförteckningen regleras följande attestroller:

- Anskaffningsattest; Delegation av rätten att beställa/inköpa varor/tjänster. Anskaffningsattestanten är också normalt den som godkänner/kontrollerar varans/tjänstens leverans, kvalitet och pris.
- Kontrollattestant; Attestant – i normalfallet ekonom, enhets-/avdelningschef - utses av förvaltningschefen. Innan attest kan ske ska fakturan ha granskats av godkännaren (normalt anskaffningsattestanten).
- Attestant av bokföringsorder m.m.

Kommunfullmäktige har beslutat att under 2009 ska alla nämnders löpande ekonomihantering föras över till servicenämnden. Serviceförvaltningen övertar hanteringen av leverantörsfakturor i ekonomisystemet vilket omfattar att beordra utbetalning av pengar. Attest av leverantörsfakturor och kontroll av underlag före utbetalningen görs även fortsättningsvis av respektive förvaltning.

Serviceförvaltningens förvaltningschef är utsedd som utanordnare med befogenhet att på nämndens vägar beordra utbetalning av pengar. Förvaltningschefen vid serviceförvaltningen utser i sin tur ett lämpligt antal namngivna ställföreträdare, som har rätt att beordra utbetalning av pengar.

För att hanteringen av utbetalningar i alla situationer ska fungera är exploateringskontorets förvaltningschef också utsedd som utanordnare med befogenhet att på nämndens vägar beordra utbetalning av pengar. I attestförteckningen anges även de ställföreträdande utanordnarna vid exploateringskontoret som förvaltningschefen utsett (se även avsnitt 1.7).

1.4 Kontroller

Varje förvaltning ska dokumentera vilka typer av kontroller som ska genomföras för varje typ av transaktion. För vissa transaktioner ska fullständig kontroll ske, fullständig kontroll endast för vissa transaktioner överstigande ett visst belopp, stickprov osv.

Följande kontrollmoment finns i staden. Kontrollerna ska i tillämpliga fall utföras.

1.4.1 Prestation

Vara eller tjänst har mottagits eller levererats.

1.4.2 Kvalitet

Mottagen eller levererad tjänst håller avtalad kvalitet.

1.4.3 Pris

Pris överensstämmer med avtal, taxa, bidragsregler eller beställning.

För anskaffning av varor och tjänster innebär priskontroll kontroll mot beställning och avtal. För utbetalning av bidrag innebär priskontroll kontroll mot eventuell bidragsansökan eller motsvarande samt mot bidragsregler.

1.4.4 Villkor

Betalningsvillkor m.m. är uppfyllda. Syftet med kontroll av betalningsvillkor är att kontrollera att betalning sker enligt avtalade villkor. Har inga särskilda betalningsvillkor avtalats ska betalning ske 30 dagar efter fakturans ankomst.

1.4.5 Beslut

Behöriga beslut finns.

Att kontrollera underlaget mot beslut innebär att säkerställa att:

- Beslutet om anskaffning eller ersättning har fattats av nämnd eller behörig tjänsteman.
- Tillämpade beloppsgränser är i överensstämmelse med gällande delegationsordning.
- Medel finns avsatta för ändamålet.
- Åtgärden är motiverad utifrån behovet av varan eller tjänsten.
- Gällande lagar, kommunfullmäktiges beslut och ingångna avtal har följts.

Med behörig tjänsteman avses person som i enlighet med delegationsordningen har rätt att fatta beslut om anskaffningar eller ersättningar.

1.4.6 Behörighet

Nödvändiga kontroller har skett av behöriga personer. Kontrollen görs av behörighetsattestanten.

Exploateringsnämndens förtydligande

Detta begrepp tillämpas inte inom exploateringsnämnden. Att kontroll har skett av behörig person kontrolleras vartefter av de personer som hanterar fakturan, dvs. av anskaffningsattestant och kontrollattestant.

1.4.7 Kontering

Konteringen är korrekt.

1.4.8 Formalia

Verifikationen uppfyller krav enligt den kommunala redovisningslagen.

Leverantörsfakturer ska innehålla följande uppgifter för att tillräckliga kontroller ska kunna genomföras.

- Fakturadatum (datum för utfärdande)
- Unikt fakturanummer för varje faktura
- Säljarens och köparens namn och adress
- Säljarens momsregistreringsnummer
- Kundens momsregistreringsnummer, behöver endast anges om kunden är skattskyldig för förvärvet (omvänd skattskyldighet) eller om en köpare i annat EG-land åberopat sitt VAT-nummer för att få leveransen utan moms.
- Tjänsternas omfattning och art eller varornas mängd och art. Ska beskriva vad som levererats/utförts samt i vilken mängd eller motsvarande.
- Leveransdag/period avser den dag som vara/tjänsten levererats/utförts eller den period som varorna/tjänsten avser.
- Beskattningsunderlaget för varje momssats eller undantag, enhetspriset exklusive moms, samt eventuell prisedsättning eller rabatt som inte ingår i enhetspriset
- Tillämpad momssats.
- Den moms som ska betalas
- Vid befrielse från skatt eller vid omvänd skattskyldigheten hänvisning till
 - den relevanta bestämmelsen i momslagen, ML.
 - den relevanta bestämmelsen i momsdirektivet eller
 - annan uppgift om att omsättningen är skattebefriad eller att köparen är skyldig att betala moms.

Det ska framgå att företaget har F-skattsedel. Om inte så är fallet ska fakturan utbetalas via lönesystemet.

Särskilda formella krav på underlag finns för t.ex. representation, resor och taxikvitton.

Exploateringsnämndens förtydligande

En leverantörsfaktura där en eller flera av ovanstående uppgifter saknas ska återsändas till leverantören för komplettering. Uppgifterna kan även kompletteras på annat sätt.

För representation och taxiresor ska syfte och deltagare anges på underlaget. För resor där resebeslut krävs enligt delegationsordningen ska detta ingå i underlaget. Se även avsnitt 1.5.3.

1.5 Kontrollernas utformning

Kontrollåtgärderna ska vara anpassade till transaktionernas art så att kontrollkostnaden står i rimlig proportion till riskerna. Vid utformningen av kontrollåtgärderna ska följande krav beaktas:

1.5.1 Ansvarsfördelning

Ansvarsfördelningen ska vara tydlig. Ingen person ska ensam hantera en transaktion från början till slut.

Huvudprincipen ska vara att två attester ska finnas för varje transaktion. De som genomför kontrollerna ska ha god kännedom om verksamheten.

1.5.2 Kompetens

Den som har rollen att utföra en kontrollåtgärd ska ha erforderlig kompetens för uppgiften. Person som tilldelats kontrolluppgifter ska tilldelas instruktioner om hur kontrollen ska genomföras.

1.5.3 Integritet

Den som utför kontroll av en annans persons transaktioner ska ha en självständig ställning gentemot den kontrollerade. Underordnad ska inte beslutsattestera överordnads utlägg eller dylikt.

För utlägg/kontokortsrelaterade inköp gäller följandespecifika regler:

- Ingen har rätt att attestera sina egna utlägg/kontokortsutgifter. Utlägg/kontokortsutgifter ska attesteras av närmast överordnad chef.
- Ordförande/vice ordförande attesterar förvaltningschefs utlägg/kontokortsutgifter.
- Ordförandes utlägg/kontokortsutgifter attesteras av vice ordförande.
- Vice ordförandes utlägg/kontokortsutgifter attesteras av därtill utsedd ledamot.

Exploateringsnämndens förtydligande

Kommuncentrala riktlinjer gäller för användning av **betalkort** som betalningsmedel. Två typer av kort är för närvarande tillåtna inom staden:

- Företagsupphandlat privatkort med personligt betalningsansvar.
- Företagskort för mindre inköp till verksamheterna.

Inom exploateringsnämnden används båda dessa typer av betalkort.

Oberoende av vad som anges i delegationsordningen skall **”personliga omkostnader”**, t ex resor och representation i tjänsten, alltid godkännas av överordnad chef. Personlig omkostnad definieras här som:

- Inköp av mobiltelefon/PC eller annan teknisk utrustning
- Inventarier
- Egna utlägg i tjänsten
- Intern representation (Personalfester och gåvor till personalen).
- Externa representationskostnader - restaurangbesök
- Resekostnader
- Taxiresor
- Egen bil tjänsten, egen tjänstebil
- SL-kort, prenumerationer och andra förmåner som är beskattningsbara
- Medlemsavgifter till föreningar
- Kurser, utbildningar och konferenser
- Mobiltelefonräkningar (kan automatattesteras för räkningar upp till ett belopp som fastställs av förvaltningschef)

1.5.4 Jäv

Den som utför kontrollen får ej kontrollera in- och utbetalningar till sig själv eller närstående. Detsamma gäller utgifter av personlig karaktär. Detta innefattar också bolag och föreningar där den kontrollansvarige eller närstående har ägarintressen eller ingår i ledningen.

1.5.5 Dokumentation

Vidtagna kontrollåtgärder ska dokumenteras på ändamålsenligt sätt. Attesten ska ske på sådant sätt att attesten går att knyta till den person som utfört attesten. Beslutsattesten ska finnas på verifikationen medan övriga attester kan dokumenteras på annat sätt. Sådan dokumentation, t.ex. följesedel eller mottagningsattesterat köpkvitto vid kortköp, ska kopplas till verifikationen eller sparas på ordnat sätt.

Elektroniskt flöde

Attest i elektroniskt flöde sker genom elektronisk attest med angivande av personlig kod eller elektronisk signatur. Attest ska i normalfallet registreras av den som utfört kontrollen. Attest ska ske på sådant sätt att attesten i efterhand går att knyta till den person som utfört kontrollen.

Kontroller som utförts och som inte kan registreras i systemet av den som utfört kontrollen ska dokumenteras på ändamålsenligt sätt.

1.5.6 Kontrollordning

De olika kontrollmomenten ska utföras i en logisk ordning så att effekten av en tidigare kontrollåtgärd inte förtas av en senare kontrollåtgärd.

I det elektroniska flödet kan regelverk finnas för automatisk attest av avtalsrelaterade fakturor eller abonnemangsfakturor, t.ex. telefonkostnader, lokalhyror, el eller vatten. Kontering och attest sker automatiskt i enlighet med ett i förväg definierat regelverk. För varje abonnemang upprättas ett registreringsunderlag som attesteras av behörig attestant. Registreringsunderlaget ska innehålla kontering samt ett definierat min/maxbelopp som gäller för att abonnemanget ska automatattesteras.

1.6 Genomförda kontroller

Obligatoriska manuella kontroller som utförts med godkänt resultat ska dokumenteras genom attest. Attest dokumenteras i enlighet med denna anvisning. Maskinellt utförda kontroller ska framgå av systemdokumentation och behandlingshistorik. Om kontrollansvarig ej kan godkänna en ekonomisk transaktion ska den som fattat beslut om transaktionen underrättas för att utreda om rättelse kan ske. Kan inte rättelse uppnås ska underrättelse ske enligt fastställd rutin på förvaltningen. Normalt bör närmast överordnad chef underrättas.

Brister som avser tillämpningen av dessa anvisningar ska anmälas till revisionskontoret.

Exploateringsnämndens förtydligande

Om kontrollansvarig inte kan godkänna transaktion ska överordnad chef underrättas.

I bilaga 1:1 lämnas en bild av som visar uppgifter/roller med kontrollansvar kopplat till olika aktiviteter i processen från beställning till betalning.

En sammanställning av innebörden av de olika rollerna inom exploateringsnämnden lämnas i bilaga 1:2. De arbetsuppgifter som rollerna ankomstregistrerare, definitivbokförare, preliminär

utanordnare och slutlig utanordnare innebär kommer från och med november 2009 normalt att utföras av serviceförvaltningen.

1.7 Begäran om utbetalning av pengar

Varje nämnd ska utse person med befogenhet att på nämndens vägnar beordra utbetalning av pengar. Som regel ger nämnden denna befogenhet till förvaltningschefen. ***I och med införandet av en gemensam service vid servicenämnden för stadens löpande ekonomihantering ger nämnden denna befogenhet också till förvaltningschefen vid serviceförvaltningen.***

Förvaltningschefen ska utse ett lämpligt antal ställföreträdare med befogenhet att begära utbetalning av pengar. Rätten att begära utbetalning av pengar ska ges till namngivna personer.

Person med rätt att begära utbetalning av pengar ska innan sådan begäran säkerställa att nödvändiga kontroller har skett av behöriga personer (behörighetskontroll). Det innebär kontroll av att personer med kontrollansvar har rätt behörighetsnivå för sina uppgifter. Förvaltningen ska ha en rutin för hur kontrollen av behörigheter ska fungera.

Exploateringsnämndens förtydligande

Se exploateringsnämndens förtydligande under 1.3.1 vad gäller utanordnare och ställföreträdande utanordnare.

Med behörig person avses roll, belopp och konto. Behörigheterna framgår i beslutad delegationsordning och attestförteckning.